

Sygn. akt VI U 258/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie

Przewodniczący SSO Bożenna Zawada

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2018 roku w Radomiu

sprawy W. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania W. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 8 lutego 2017 roku Nr (...)

I. zaskarżoną decyzję zmienia i ustala W. Ł. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 111.451,34. (sto jedenaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden złotych trzydzieści cztery grosze).

II. w pozostałej części odwołanie oddala.

SSO Bożenna Zawada

Sygn. akt VI U 258/17

UZASADNIENIE

W. Ł. pismem z dnia 03 marca 2017 roku wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 08 lutego 2017 roku, nr (...), o ponownym ustaleniu kapitału początkowego.

W uzasadnieniach podniósł, iż domaga się uwzględnienia do ustalenia wysokości kapitału początkowego okresu zatrudnienia od dnia 06 lipca 1976 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku w Spółdzielni Pracy (...) w R., bowiem tym czasie pracował

w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem wyższym niż wynagrodzenie minimalne (odwołanie – k. 3).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podniesiono, iż decyzją z dnia 08 lutego 2017 roku organ rentowy dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego poprzez doliczenie okresu zatrudnienia od dnia 01 czerwca 1970 roku do dnia 24 października 1971 roku i od dnia 18 października 1973 roku do dnia 30 czerwca 1975 roku i jednocześnie uchylił decyzję z dnia 30 października 2016 roku z uwagi na okoliczność, że w okresie od dnia

06 lipca 1976 roku do dnia 31 lipca 1990 roku w Spółdzielni Pracy (...) wnioskodawca zatrudniony był na zasadach zryczałtowanego rozrachunku, zatem za okresy nieudokumentowanych wynagrodzeń nie można było przyjąć wynagrodzeń minimalnych (odpowiedź na odwołanie – k.4).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, o następuje:

W. L., urodzony (...), w dniu 20 października 2015 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w R. wniosek o ustalenie kapitału początkowemu (dowód: wniosek – k. 1-3 akt KPU).

Decyzją z dnia 30 grudnia 2016 roku, nr (...), o ustaleniu kapitału początkowego organ rentowy ustalił jego wysokość na kwotę 100.104,73 zł przyjmując 28 lat i 12 dni okresów składkowych oraz 11 miesięcy okresów nieskładkowych, przy wwpw wynoszącym 51,10% obliczonym z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Przy ustalaniu wysokości kapitału przyjęto wynagrodzenia minimalne z tytułu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 19 listopada 1969 roku do dnia 19 maja 1970 roku w Fabryce (...) w K. oraz od dnia 06 lipca 1976 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku w Spółdzielni Pracy (...) w R. z uwagi na fakt nieprzedłożenia dokumentacji potwierdzającej faktycznie osiągnięte zarobki (dowód: decyzja – k. 46-47).

Na skutek przedłożenia przez wnioskodawcę nowych dowodów w postaci legitymacji ubezpieczeniowej, zaświadczenia z PUP w R. oraz zaświadczenia (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...) w W., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 08 lutego 2017 roku, (...)

o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, uchylił decyzję z dnia 30 grudnia 2016 roku

i ponownie ustalił jego wysokość na kwotę 106.247,24 zł przyjmując 31 lat 1 miesiąc i 10 dni okresów składkowych oraz 11 miesięcy okresów nieskładkowych, przy wwpw wynoszącym 48,20% obliczonym z 10 najkorzystniejszych lat, tj. 1989-1998. W załączniku do decyzji wskazano przy tym, iż do wyliczenia kapitału początkowego przyjęto minimalne wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 19 listopada 1969 roku do dnia 19 maja 1970 roku w Fabryce (...) w K. oraz od dnia 01 czerwca 1970 roku do dnia 24 października 1971 roku i od dnia 18 października 1973 roku do dnia 31 grudnia 1974 roku w (...) Przedsiębiorstwie Handlu (...)

w W., zaś za okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...)

w R. nie uwzględniono ani kwot minimalnego wynagrodzenia, ani też stawki godzinowej na podstawie załączonych dokumentów z uwagi na brak liczby godzin przepracowanych w tym okresie (dowód: dokumentacja przedłożona przez wnioskodawcę – k. 50-64 akt KPU, decyzja – k. 70-71 akt KPU, załącznik do decyzji z dnia 08 lutego 2017 roku – akt KPU bez numeracji kart).

W dniu 06 października 2017 roku wnioskodawca złożył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) wystawione przez Zakłady (...)

w K. z okresu zatrudnienia od dnia 19 listopada 1969 roku do dnia 19 maja 1970 roku (dowód: pismo wnioskodawcy wraz z załącznikiem – k. 40-41).

Mając na uwadze złożenie przez wnioskodawcę nowej dokumentacji Sąd zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. do ustosunkowania się do złożonej dokumentacji (zobowiązanie – k. 42).

W odpowiedzi na zobowiązanie organ rentowy podniósł, iż decyzją z dnia

23 października 2017 roku dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego wnioskodawcy, jednak po przyjęciu wynagrodzeń z okresu od dnia 19 listopada 1969 roku do dnia 19 maja 1970 roku, nadal najkorzystniejszym wskaźnikiem wysokości kapitału początkowego jest wskaźnik obliczony z lat 1989-1998 w wysokości 48,20% w związku

z czym wysokość kapitału początkowego nie uległa zmianie (dowód: pismo procesowe ZUS – k. 43, decyzja z dnia 23 października 2017 roku – akta KPU – bez numeracji kart).

Zgodnie z przepisami art. 15 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383), podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa

wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Przy czym, zgodnie z art. 15 ust. 6 tej ustawy, na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe

w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Zgodnie zaś z art. 15 ust. 2a w/w ustawy, za okresy nieudokumentowanych wynagrodzeń przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

W myśl art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383) do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Także art. 117 ustawy emerytalnej wskazuje, iż okresy składkowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2-9 i ust. 2 pkt 1 lit. b-d, pkt 2 lit. d i pkt 4-17, mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej bądź uznane orzeczeniem sądu.

Zgodnie natomiast z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U.2011.237.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Jak wynika z analizy akt organu rentowego, wnioskodawca w toku postępowania przed tym organem dopełnił jedynie częściowo temu obowiązku.

Zebrany w toku postępowania materiał dowodowy w szczególności w postaci akt osobowych wnioskodawcy z okresów zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w R. (k. 12 – koperta) w połączeniu z zeznaniami świadka Z. W., a także samego wnioskodawcy, jak i i pozostałej dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych pozwolił Sądowi na ustalenie, iż W. Ł. w okresie od dnia 06 lipca 1976 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku pracował w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszącym co najmniej 8 godzin dziennie oraz, że w tym czasie skarżący otrzymywał wynagrodzenie w wysokości:

- a) od dnia 06 lipca 1976 roku do dnia 31 października 1976 roku – 12,50 zł/h,
- b) od dnia 01 listopada 1976 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku – 13,00 zł/h,
- c) od dnia 01 września 1980 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku – 19,90 zł/h i
- d) od dnia 01 stycznia 1981 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku – 21,80 zł/h.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, poczynione w oparciu o angaże znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie, Sąd postanowieniem z dnia 29 listopada 2017 roku (zapis płyty CD – k. 49) zobowiązał pełnomocnik organu rentowego do wyliczenia wysokości emerytury w oparciu o w/w dokumenty przy przyjęciu, iż wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszącym 8 godzin dziennie, przy czym jeżeli tak ustalone wynagrodzenie byłoby niższe od wynagrodzenia minimalnego to do przyjęcia za taki okres wynagrodzenia minimalnego.

W wykonaniu zobowiązania Sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. podniósł, że po przyjęciu założeń wskazanych przez Sąd, wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy wyniosłaby 111.451,34 zł, przy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalonym z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wynoszącym 53,17% (pismo ZUS wraz z hipotetycznymi wyliczeniami – k. 51-67).

Z powyższego zatem wynika, z czym Sąd się zgadza, iż najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy emerytury wynosi 53,17%, zaś wysokość kapitału początkowego obliczona przy jego zastosowaniu winna wynosić 111.421,34 zł.

Z uwagi na powyższe ustalenia oraz w oparciu o hipotetyczne wyliczenie organu rentowego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzją i o czym orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Należy także podnieść, iż W. Ł. domagał się ponownego przeliczenia kapitału początkowego przy uwzględnieniu wysokości otrzymywanej prowizji za wskazane lata.

Stwierdzić jednak należy, że samo twierdzenie strony dotyczące okoliczności, iż wskazane składniki dochodu nie zostały uwzględnione i powinny być zaliczone - nie jest dowodem, bowiem twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to stwierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). W przypadku ustalania wysokości kapitału początkowego, a tym samym wysokości wynagrodzenia, wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego nie można tego uczynić w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, wynikające z porównania wynagrodzenia innych pracowników. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia musi być oparte na dokumentacji, z której wynikają określone kwoty wynagrodzenia. Dopiero zebrana dokumentacja może zostać poparta zeznaniami świadków. Kwestia pobieranego i wypłaconego wynagrodzenia musi więc zostać udowodniona w sposób bezwzględny. Można uwzględniać takie składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 04 października 2012 roku, III AUa 305/12, LEX nr 1223273; wyrok Sądu Apelacyjnego w dniu 19 grudnia 2012 roku, III AUa 1009/12, LEX nr 1237287).

W tym zakresie wnioskodawca przedstawił angaże za lata 1976-1984, w których podano jedynie wynagrodzenie zasadnicze wyrażone godzinowo oraz wskazano, że przysługiwała mu prowizja i tak w okresie:

a) od dnia 01 listopada 1976 roku do dnia 31 grudnia 1976 roku była to prowizja w wysokości 44% wartości produkcji pomniejszonej o wartość zużytych materiałów;

b) od dnia 01 stycznia 1977 roku do dnia 31 sierpnia 1980 roku była to prowizja w wysokości 46% wartości produkcji pomniejszonej o wartość zużytych materiałów;

c) od dnia 01 września 1980 roku do dnia 31 grudnia 1980 roku była to prowizja w wysokości 50% wartości produkcji pomniejszonej o wartość zużytych materiałów;

d) od dnia 01 stycznia 1981 roku do dnia 31 lipca 1981 roku była to prowizja w wysokości 54,75% wartości produkcji pomniejszonej o wartość zużytych materiałów;

e) od dnia 01 sierpnia 1981 roku do dnia 31 grudnia 1981 roku była to prowizja w wysokości 35% wartości produkcji pomniejszonej o wartość zużytych materiałów i

f) od dnia 01 lipca 1982 roku do dnia 31 lipca 1982 roku była to prowizja w wysokości 30% wartości produkcji pomniejszonej o wartość zużytych materiałów, natomiast w kolejnych okresach brak było w aktach osobowych wskazania takiej prowizji.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w ocenie Sądu wnioskodawca nie udowodnił wysokości otrzymywanych prowizji. Nie przedstawił bowiem na tą okoliczność żadnego dowodu umożliwiającego ustalenie wysokości faktycznie otrzymanej prowizji. Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, iż nie można w sposób precyzyjny ustalić

zatem wysokości osiągniętych z tytułu prowizji dochodów wnioskodawcy w spornym okresie. Nie można było także okoliczności tych ustalić na podstawie zeznań w/w świadka Z. W., bowiem świadek ten nie potrafił wskazać dokładnych kwot premii jaki uzyskiwał wnioskodawca. Należy mieć w tym zakresie na uwadze ugruntowane już stanowisko judykatury, która stawia odmienne wymagania dla dowodzenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego oraz dla premii, czy prowizji. W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia podstawy kapitału początkowego.

W przypadku jednak takiego składnika wynagrodzenia, jakim jest prowizja, konieczne jest wykazanie dowodów potwierdzających bez wątpliwości fakt jej wypłacenia oraz jej wysokość (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2007 roku, sygn. I UK 36/07, LEX nr 390123). Tożsame stanowisko wyraził również m.in. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 18 lutego 2014 roku (sygn. III AUa 593/13, LEX nr 1444858) dodając, że wysokość świadczenia emerytalnego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś dochodów, a zatem dla jego wyliczenia nieodzownym jest ustalenie rzeczywistych zarobków jako decydujących

o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne. Niedopuszczalnym przy tym jest opieranie się w tym celu jedynie na hipotezach, czy założeniach wynikających z przyjęcia średnich wartości.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy w zakresie doliczenia uzyskiwanych prowizji o czym orzekł jak w punkcie II wyroku.

SSO Bożenna Zawada